

Kullanım Kolaylığı Yaratan Kazanır

Teknolojinin hızla ilerlemesi oturmuş alışkanlıkları değiştirmekte önemli bir kaldıraç olmuyor

Önümüze ne kadar yeni ürün konsa da onun kullanımı ve yaşamımıza tam entegrasyonu konusunda harcadığımız süre uzamaya başladı. Bu yüzden Nokia'nın pazar payı diğer büyük rakipleri yanında hızlıca azalmıyor. Eskiden Motorola ve Ericsson (Sony'nin mobil telefon

bölümü ile birleşmeden önce) menülerinin kullanımı o kadar zordu ki estetiği ve büyüklüğü Nokia ile aynı olmalarına karşın tercih edilmiyorlardı. Tabii bunun yanında yurtdışı kaynaklı tedarik, dağıtım ve pazarlama konuları da bu markaların pazar paylarının düşmesine neden oldu. Artık estetiğin ötesine geçen kullanım kolaylığı satın alma kararının verilmesinde en önemli etken.

Türkiye de ilk bilgisayar bağlantılı ödeme kaydedici cihaz (yazar kasa) iznini NCR'in distribütörü olarak 1994 yılında almış, o zamanki adlarıyla Çarşı Mağazaları ve Beltaş Süpermarket'te otomasyonu Exim olarak biz kurmuştuk. Bunun yanında Migros 90'lı yıllarda inanılmaz bir atak içindeydi ve yeni teknolojileri devamlı olarak deniyordu. Biz de yerimizde duramıyor, yeniliklerle hem Migros'un hem de diğer süpermarketlerin kapısını aşındırıyorduk. Migros 1998 yılında Caddebostan mağazasında yeni projeyi uygulamaya koydu. Müşteri mağaza girişinde Migros kartını cihaza

sokup ekranlı barkod okuyucusu alıyordu. Bu okuyucu ile sepete koyduğu her ürünü ve tarttırarak aldığı ürünlerin barkodunu okutuyordu. Alışverişini tamamladıktan sonra ödeme noktasına geliyor, cihazı yerine takıyordu. Önündeki ekranda alışverişini görüyor, yandaki kredi kartı okucusuna kartını okutuyor ve Koçbank üzerinden alınan otorizasyon ile fatura basılıyordu. Bu öylesine başarılı olmuştu ki, ünü ülke sathını aşmış ve İngiliz süpermarket zinciri Sainsbury'e kadar gitmişti. Çünkü banka entegreli bir çözüm dünyada ilk defa Türkiye'de uygulanıyordu. Şu anda Microsoft'un Batı Avrupa iş çözümleri müdürü olan Dilip Popat 1998 yılında İngiliz Sainsbury süpermarketlerinin iş çözümleri müdürüydü. Kendisi beraberinde iki proje sorumlusu ile Türkiye'ye geldi, uygulamayı yakından gördüler ve beğendiler. Kendi yazılımlarına entegre olmakta zorluk çekileceği için bizimle çalışamadılar. Sonra ne mi oldu? Yine "erken öten horoz" misali kullanıcı tarafından alışkanlık sağlanmadığı için

proje Migros'ta durduruldu. İçimde uhte kalan bu projeden sonra süpermarket çözümlerini çok yakından gözlem altına aldım. Geçen süre zarfında bu alanda ne yazık ki istenen gelişme sağlanmadı.

Migros kullanıcı alışkanlıklarını değiştirmekte zorlanmıştı. Barkod okuyucusunu bir ürünün üstüne tutup okutmak o yıllarda

müşterilerine vererek onlarla uzun dönem satın alma garantili anlaşma yapacaklarını söylemiştim. Geçen beş yıl içinde süpermarketlerle ilgili birçok şey değişti, özellikle internet üzerinden alışveriş yüzde bazında oldukça arttı. Bedava veya dolaylı ekonomi dediğimiz kavram oturmaya başladı. Böylece bu söylemimi destekleyecek alt yapı

oluşturdu. Ama yine de benim tahminlerimden çok daha yavaş bir ilerleme mevcut. Örneğin bugün bir süpermarketin sizin evinizde bulunan stoku takip etmesini engelleyecek bir teknolojik eksiklik olmamasına karşın bunu Türkiye'de henüz hiçbir süpermarket gerçekleştirmiş durumda değil. Üzerinde

kullanıcı için zordu. Kullanım kolaylığı olabilmesi için kullanıcı alışkanlığı oluşması gerekiyor. Örneğin bilgisayar ve interneti kullanmayan bir insana internet üzerinden süpermarket alışverişi yaptırmak zordur. Ama bu engeller aşıldı. Şu anda sorun, üreticilerin müşterilerine yeteri kadar kullanım kolaylığı yaratmamları. Bundan tam beş yıl önce süpermarketlerin geleceği için bazı öngörülerde bulunmuşum. Süpermarketlerin stok kontrolü yapabilen ve/veya stok kontrol sistemi ile entegre olabilen buzdolaplarını

bilgi tutabilen 2-3 tuşu olan, pille çalışan barkod okuyuculara toplu halde en fazla 100 YTL'ye sahip olunabilir. Barkod okuyucularla hem stok sayımı hemde kullanılan ürünleri kaydetmek mümkün. Böylece stok ev içinde on-line takip edilebilir. Süpermarketin sağlayacağı bir program sayesinde kullanıcı stoğunu bilgisayarında tutacak ve buna on-line erişimi olan süpermarket "otomatik stok tamamlama" ile minimum stok seviyesinin altına düşen ürünler için otomatik sipariş hazırlayıp eve yollayabilecek. |BWT|

Bedava/dolaylı ekonomi yavaş yavaş süpermarketlere de sıçrayacak. O gün geldiğinde süpermarketlerin hazırlıklı olması gerekiyor